

VIA ZUID

Stichting VIA ZUID (hierna: VIA ZUID) is een Limburgs samenwerkingsverband, gevestigd in Maastricht, dat is opgebouwd als een ledencoöperatie met podia, producenten, kunstvakopleidingen, maatschappelijke partners en het bedrijfsleven, die zich alle aan de talentontwikkeling in Limburg committeren. Pas afgestudeerde makers in de eerste vijf jaar van hun ontwikkeling worden aangespoord zelfstandig hun ideeën om te zetten in publieksvoorstellingen, daarbij begeleid door de partners. Door van meet af aan het vinden van publiek te integreren in het proces van creatie, productie, presentatie en distributie wil VIA ZUID bijdragen aan de ontwikkeling van nieuw artistiek idioom en nieuwe werkwijzen. Behalve in de stedelijke regio Zuid-Limburg wil VIA ZUID zich ook nadrukkelijk wortelen in de omliggende Belgische en Duitse steden.

Subsidieadvies

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting VIA ZUID geen subsidie toe te kennen.

De raad vindt dat VIA ZUID zich in korte tijd heeft ontwikkeld tot een slimme netwerkorganisatie, die makers, producenten, podia, kunstvakopleidingen, maatschappelijke partners en het bedrijfsleven in heel Limburg met elkaar verbindt. De organisatie geniet een brede steun onder provinciale en stedelijke overheden en onder deelnemende partners. VIA ZUID vervult als productiehuis vooral een bemiddelende rol en betreft partners voor de artistieke en productionele begeleiding van talentvolle makers. Er is veel aandacht voor distributie binnen Limburg en de presentatiemogelijkheden voor het eindproduct.

In de periode 2013 – 2014 voldeed de instelling niet aan de eigen inkomstennorm, omdat de instelling zich beperkte tot het beschikbaar stellen van ontwikkelbudgetten aan individuele makers en geen eigen inkomsten wierf. Sinds 2015 worden de vereiste eigen inkomsten wel gehaald, omdat de instelling sindsdien als coproducent werkt.

De raad vindt VIA ZUID als productiehuis echter nog te pril voor een plek in de basisinfrastructuur. Vanwege het korte bestaan kan de meerwaarde van de instelling ten opzichte van de samenwerkingspartners nog niet worden vastgesteld. Ook is het bereik, vooral op landelijke schaal, nog te beperkt voor een productiehuis in de basisinfrastructuur. Hij adviseert om die redenen VIA ZUID niet op te nemen als productiehuis in de basinfrastructuur. De raad constateert verder dat VIA ZUID geen activiteiten ontwikkelt voor en met het primair en voortgezet onderwijs. Hij zal de verdere ontwikkeling van het netwerkmodel dat VIA ZUID heeft geïnitieerd de komende periode met belangstelling volgen.

Beoordeling

Kwaliteit

De raad ziet VIA ZUID als een slimme netwerkorganisatie, die makers, producenten, podia, kunstvakopleidingen, maatschappelijke partners en het bedrijfsleven in heel Limburg met elkaar verbindt. De raad meent dat deze samenwerking effectief kan zijn voor het vergoten van het draagvlak voor de podiumkunsten en voor makers in Limburg. Ook kan de instelling vanwege haar samenwerkingspartners talenten uit verschillende disciplines faciliteren. Hierbij worden verbintenissen gelegd die niet voor de hand liggen, bijvoorbeeld tussen een theatermaker en de Limburgse Land- en Tuinbouwbond of tussen Toneelgroep Maastricht, festival Cultura Nova en diverse zorgorganisaties. Dat de regio openstaat voor dit initiatief, blijkt onder andere uit reeds toegezegde subsidies van de provincie Limburg en diverse

€ 0
geadviseerd
subsidiebedrag

€ 300.000
gevraagd
subsidiebedrag

De aanvraag is gebaseerd op artikel 3.11 van de Subsidieregeling culturele basisinfrastructuur 2017 – 2020.

Zuid-Limburgse steden.

Als productiehuis neemt VIA ZUID een bemiddelende rol op zich, waarbij de afzonderlijke partners de artistieke en productionele begeleiding van talentvolle makers voor hun rekening nemen. De nadruk ligt op het samenbrengen van verschillende aspecten van het productieproces, waarbij veel aandacht uitgaat naar distributie binnen Limburg en de presentatiemogelijkheden voor het eindproduct. De wijze waarop theatermakers door de diverse partners worden begeleid tot zelfbewuste kunstenaars, blijft helaas onbesproken in het plan.

De raad verwacht van VIA ZUID een grote regionale uitstraling. De landelijke en internationale uitstraling die de raad van een productiehuis in de basisinfrastructuur verwacht, zijn echter minder evident, temeer omdat VIA ZUID nog in een prille fase van zijn bestaan verkeert. De instelling heeft al een groot aantal landelijke speelplekken, maar uit de aanvraag wordt onvoldoende duidelijk in hoeverre de huidige activiteiten van VIA ZUID erop gericht zijn makers te laten doorstromen naar producenten, gezelschappen, of theaters in het landelijke podiumkunstenlandschap. De focus is voornamelijk regionaal.

De raad meent ook dat VIA ZUID zich er effectiever voor moet inspannen om makers aan zich te binden met een niet-Nederlandse of biculturele achtergrond. Het productiehuis werkt enkel met deze makers mits zij zich aandienen via het kunstvakonderwijs in de regio. De raad verwacht van een instelling een meer initiërende rol op dit terrein.

Educatie en participatie

Hoewel VIA ZUID met vele artistieke en maatschappelijke partners in Limburg samenwerkt, ontwikkelt de instelling geen activiteiten voor en met het primair en voortgezet onderwijs. Ook organiseert zij geen activiteiten die gericht zijn op de bevordering van de participatie van het publiek.

Maatschappelijke waarde

Publieksbereik

VIA ZUID streeft met 334 voorstellingen van 41 coproducties en drie eigen producties per jaar naar 19.520 bezoekers. Dit aantal blijft in de periode 2017 – 2020 naar verwachting constant. Hoewel dit een verhoging is van ruim 4.600 bezoekers op jaarbasis, vindt de raad dit weinig ambitieus; het aantal toeschouwers per voorstelling neemt af van 65 tot 58 en er worden jaarlijks ruim honderd voorstellingen meer gegeven. Dit vindt de raad niet in lijn met de uitgesproken ambities van VIA ZUID om het publiek te vergroten, makers en hun werk zichtbaarder te maken en het label VIA ZUID stevig neer te zetten. Dat voornemen krijgt bijvoorbeeld wel gestalte in de samenwerking met Media Valley om innovatieve communicatie- en promotiemethoden te ontwikkelen en in de doelstelling mediapartnerships met online en offline media te sluiten.

Ondernemerschap

VIA ZUID is een netwerkorganisatie die geen personeel in dienst heeft. Directie, zakelijke ondersteuning, financiële administratie en communicatieve en secretariële ondersteuning worden freelance ingehuurd. Hierdoor kan 75 procent van de middelen worden besteed aan de activiteiten. VIA ZUID is momenteel een financieel gezonde organisatie.

De raad is verheugd over het draagvlak dat VIA ZUID geniet bij provinciale en gemeentelijke overheden en partners. In zijn pilotjaren 2013 en 2014 ontving VIA ZUID subsidies van de provincie Limburg en de gemeente Maastricht, die in de periode 2017 – 2020 worden gecontinueerd. Hiernaast hebben Sittard-Geleen en Parkstad Limburg hun steun toegezegd.

In de periode 2013 – 2015 werd de eigen inkomstennorm gemiddeld niet gehaald, omdat de instelling zich in 2013 en 2014 beperkte tot het beschikbaar stellen van ontwikkelbudgetten aan individuele makers en geen eigen inkomsten binnenhaalde. ^[1] Sinds 2015 werkt de instelling, na een evaluatie en mede op instigatie van de provincie Limburg, als coproducent.

Hierbij nemen VIA ZUID en de deelnemende partner(s) elk een deel van de kosten voor hun rekening, waarbij VIA ZUID vijf procent van alle publieksinkomsten ontvangt. Door daarnaast sponsor- en fondsenbijdragen te werven, behaalt VIA ZUID sinds 2015 wel de vereiste eigen inkomsten. Dit wordt ook verwacht voor de periode 2017 – 2020. Volgens de raad heeft VIA ZUID hiermee een interessant bedrijfsmodel ontwikkeld, waarbij de verschillende partners gezamenlijk de verantwoordelijkheid dragen voor het productiehuis.

VIA ZUID geeft een realistische kijk op zijn bedrijfsvoering. Mochten de inkomsten tegenvallen, dan kan het aantal ondersteunde talenten worden verkleind of kan de aanstelling van de freelance medewerkers in omvang worden beperkt. Ook kan de verhouding worden aangepast waarin VIA ZUID en de coproducerende partner(s) de activiteiten financieren.

VIA ZUID werkt conform de Governance Code Cultuur en licht dit in zijn aanvraag beknopt toe. Op instigatie van de provincie Limburg werd de raad van toezicht bij aanvang samengesteld uit vertegenwoordigers van de oprichters: Toneelgroep Maastricht, Het Laagland, de Nederlandse Dansdagen, festival Cultura Nova en Toneelacademie Maastricht. In de loop van 2016 worden minimaal drie leden vervangen door leden die meer op afstand staan, met het doel om de onafhankelijkheid van het toezicht te garanderen.